

Vinterhvedesorter

Cecilie Christensen & Martin Clausen

**Sorterne Pondus, Heerup, Kvium og Rembrandt og DLG's sortsblanding Wheat Mix 121 har på landsplan givet de højeste
De højeste udbytter i vores lokale forsøg i Karise, er i sorterne Heerup, LG Skyscraper, Wheat Mix 121 og Kvium**

Indledning

Formålet er at undersøge udvalgte sorters ydeevne, samt kvalitets- og dyrkningsegenskaber under normale forhold. Der er udført 9 landsforsøg i sortsafprøvningen. Desuden er medtaget resultater fra to supplerende forsøg. I de Supplerende forsøg, har de lokale konsulenthuse udvalgt de mest udbredte sorter i deres område og flere nye sorter.

Resultater

Skiftet fra en våd maj til tør og varm juni, betød store forskelle i udbytter mellem lokaliteter. I tabel 1 vises udbytterne fra Landsforsøgene over den seneste årrække, mens de lokale forsøg for 2021 er vist særskilt, herunder det supplerende forsøg i Karise.

Sortsblandingen i landsforsøgene havde et gennemsnitligt udbytte på 104 hkg/ha, hvilket er et mere normalt niveau end rekordudbyttet i 2020 på 112 hkg/ha. Kvium, Pondus, Heerup, Rembrandt og DLG's sortsblanding Wheat Mix 121 har på landsplan givet de højeste udbytter med forholdstal (FHT) 103-104. Omvendt ligger KWS Lili, Momentum, Sheriff og Chevignon i den nedre del med FHT 94-96.

I vores lokale forsøg i Karise gav sortsblandingen 81,8 hkg/ha. De højest ydende sorter i Karise var Heerup, LG Skyscraper, Wheat Mix 121 og Kvium i nævnte rækkefølge. De laveste udbytter blev høstet i KWS Extase og Chevignon.

Tabel 1. Udvalgte vinterhvedesorters udbytte fra Landsforsøg og supplerende forsøg. Lokale forsøg er fremhævet. Sortsblandingen er brugt som målesort og vist i hkg/ha. De andre sorter er vist i forholdstal for udbytte (FHT). Kilde sortinfo.

Sort	Landsforsøg				Lokale forsøg, 2021			
	2021	2020	2019	2018	Holeby	Eskilstrup	Skælskør	Karise ¹
Sortsblanding ²	(104)	(112)	(102,2)	(93)	(112,5)	(96,1)	(106,4)	(81,8)
Kvium	104	102	104	108	103	100	103	108
Pondus	104	107	105	-	105	103	98	101
Heerup	103	105	105	108	102	109	104	117
Rembrandt	103	103	107	-	103	98	99	103
Wheat Mix 121	103	-	-	-	103	103	102	109
LG Skyscraper	101	101	102	108	104	102	102	114
KWS Colosseum	100	105	107		101	93	100	105
Nordic Seed Hvede Allround Mix	100	-	-	-	100	104	97	102
Informer	99	100	104	101	99	100	96	103
RGT Saki	99	105	102	107	106	105	104	103
Graham	98	100	100	101	100	94	100	100
KWS Extase	98	99	106	105	101	100	100	96
KWS Firefly	98	100	104	105	100	98	96	-
KWS Scimitar	98	102	103	102	99	102	97	-
KWS Zyatt	97	97	98	97	103	108	103	-
Chevignon	96	95	100	101	101	92	98	97
Sheriff	96	96	99	101	103	94	96	104
Momentum	95	105	103	105	101	106	98	105
KWS Lili	94	99	96	99	103	99	98	-

¹Supplerende forsøg

²Sortsblanding 2021: Kvium, Informer, KWS Extase, Sheriff.

Wheat Mix 121: Heerup, Kvium og Rembrandt

Nordic Seed Hvede Allround Mix: Informer, Momentum og Pondus

Resultaterne i tabel 2 viser udvalgte sorters dyrkningsegenskaber og sygdomsmotagelighed. Proteinindholdet er målt som råprotein i tørstof og ligger fra ca 10 % til 11,3%. I landsforsøgene blev der fundet lejesæd i Momentum og KWS Extase og i mindre grad i KWS Zyatt.

Sorternes karakter for sygdomsmotagelighed er vist ved 1-4, hvor 4 er meget høj modtagelighed og 1 er ikke modtagelighed. Det bør bemærkes, at kun Pondus har den laveste score 1 for septoria modtagelighed. Alle andre sorter betragtes nu som modtagelig eller meget modtagelig.

Merudbyttet for svampebekæmpelse giver en indikation af sorternes sundhed. Jo højere merudbytte for svampebekæmpelse jo ringere sundhed. Heerup, Informer, KWS Extase og Nordic Seed Hvede Allround Mix har givet de laveste merudbytter for svampebekæmpelse.

Tabel 2. Udvalgte vinterhvedesorters dyrkningsegenskaber og sygdomsmodtagelighed. Kilde sortinfo.dk.

Sort	Protein (%)	Længde (cm)	Lejesæd (1 - 9)	Sygdomsmodtagelighed (0-4) ¹				Merudb. Svampebek.
				Meldug	Septoria	Brunrust	Gulrust	
Sortsblanding	10,9	84	-	-	-	-	-	9,3
Chevignon	10,8	82	-	2	3	2	1	10,3
Graham	11,2	78	-	2	3	3	1	10
Heerup	10,2	85	1	1	2	2	2	7,4
Informer	10,6	88	1	1	2	2	1	7,6
Kvium	10,2	80	1	1	2	3	1	12,8
KWS Colosseum	10,4	74	1	2	2	3	1	11,7
KWS Extase	11,5	79	3	1	2	2	2	6
KWS Firefly	10,9	73	1	3	2	3	2	20
KWS Lili	10,7	73	-	0	3	3	2	16,7
KWS Scimitar	10,5	80	1	3	2	2	4	13
KWS Zyatt	11,3	74	2	1	3	2	4	13,4
LG Skyscraper	10,5	81	-	1	3	2	1	10,8
Momentum	10,6	82	4	1	2	2	0	11,6
Nordic Seed Hvede Allround Mix	10,5	88	-	1	2	2	0	7,2
Pondus	10,6	82	1	2	1	3	0	10,7
Rembrandt	10,2	80	1	2	2	2	1	14,2
RGT Saki	10,7	75	1	2	2	3	1	11,9
Sheriff	10,1	83	1	1	2	2	3	11,2
Wheat Mix 121	10,5	79	-	2	2	3	1	10,9

¹ Sygmodtagelighedsgruppe (0=ikke modt., 1=delvis modt., 2=modtagelig, 3=meget modt. og 4=ekstrem modt.)

Kommentarer til årets resultater

Den regnfulde maj gav et meget højt smittetryk af Septoria. Men det bratte skifte til varmt og tørt vejr i juni gjorde, at septoria ikke blev så kraftigt udviklet som forventet, og de udførte sprøjtninger havde en god effekt. Vi så her fin effekt af det nye middel Balaya anvendt på fanebladet, men også løsninger med Propulse + Folicur XPert, Orius Max eller tilsvarende blandingspartner havde rigtig god effekt.

Svampebekæmpelse på fanebladet er den vigtigste svampesprøjtning og bør prioriteres i alle sorter, uanset modtagelighed. Naturligvis skal dosering og middelvalg tilpasses den enkelte mark.

Det relativt lave udbytte i forsøget i Karise (81,8 hkg/ha) er formentlig en kombination af sen såning (start oktober), for dårlig rodudvikling i det våde forår og deraf efterfølgende stressede afgrøder i det varme vejr i juni.

Vi så enkelte sorte aks i hvedeforsøgene i Karise. Hvad årsagen er diskuteres fortsat, men følgende faktorer menes at øge andelen af sorte aks:

- Tidligt såede sorter

- Sorter med stor bladmasse
- Sorter med mindre rodudvikling i foråret. Det våde vejr frem til juni betød, at hveden ikke havde behov for rodvækst. Det medførte for lille vandoptag i den tørre juni og planterne blev stressede.
- Den kraftige varme i juni betød stor fordampning fra bladene og vandoptaget kunne ikke følge med. Især KWS Extase blev ramt (det er en af sorterne med størst bladmasse) og vi så spidse- og sorte aks med lille eller ingen kerneudvikling.
- Det var tydeligt, at områder i marker der stod i skygge af træer og andet, ikke havde sorte spidse aks, hvilket bekræfter, at fordampningen har haft stor betydning

De spidse og sorte aks var en meget usædvanlig reaktion som ikke er set før. Det er derfor ikke noget vi vil inddrage i vores anbefalinger til kommen sæson.